

השבת של רבי נחמן מברסלב

כָּל מַה שְּׁמַתְגַּדֵּל וּמַתְפָּאֵר שֵׁם הַצַּדִּיק יוֹתֵר מִתְגַּדֵּל וּמַתְפָּאֵר שֵׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּיוֹתֵר. (קל"מ א', סז)

טוב להגיד ולשיר נ נחמן נחמן מאומן לזכות לכל הישועות

שבת תולדות

❏ **וידו אחזת בעקב עשו ... (כ"ה, כ"ו)**

... בעקב דייקא, כשיתגבר עשו בסוף הגלות בעקבות משיחא, וירצה לדר'ס בעקבו על ראש ישראל בבחינת: הגדיל עלי עקב, אז דייקא "וידו" בחינת אמונה בחינת תפלה, בחינת: ויהי ידו אמונה וכו' — פרישן בצלו, ואחזת בעקבו להפילו ולהשפילו על ידי זה, כי אין כחנו אלא בפה, לתפס אמנות אבותינו, לצעק אליו יתברך מכל מקום שהוא (לקוטי הלכות - הלכות יין נסך ד' - כ"ה):

❏ **כי ציד בפיו ... (כ"ה, כ"ו)**

[ששאל את אביו האיד מעשרין תבן ומלח]

אי אפשר לילך בדרך צדקה וחסד חנם לבד כי אם כן לא יעשה כלום חס ושלום, רק אדרבא, יעשה מה שלבו חפץ חס ושלום, ויסמך על חסדי ה' ואין זה דרך התורה הקדושה. אבל גם לילך בדרך משפט לבד גם כן אי אפשר, כי אין העולם מתקיים על-פי מדת הדין לבד, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, וכמו שרואין בחוש שהרבה נפלו ונתרחקו על-ידי רבוי המשפט והדין יותר מדי שהחמירו על עצמן הרבה עד שאמרו בלבבם שאפס תקוותם חס ושלום, לפי רבוי עוונותיהם וקלקוליהם ופגמיהם העצומים. ואם כי אמת שפגמו וקלקלו הרבה, אף-על-פי-כן צריכין לבטח בחסדי השם ורחמיו, שאינם כלים לעולם שעדיין עדיין יש תקוה בכל יום ובכל עת ובכל שעה כל ימי חייו אפילו אם הוא כמו שהוא, כי חסדי השם לא תמנו וכו'.

ועל זה אמר שלמה, אל תצדק הרבה ואל תרשע הרבה, וכמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה, אם רשעת מעט אל תרשע הרבה, ואפילו אם כבר הרשיע הרבה חס ושלום, אף-על-פי-כן לא יוסיף וירשיע עוד הרבה ביותר, וכל מה שממעט קצת מלהרשיע בודאי הוא טובתו לנצח, וגם על-ידי זה יוכל לזכות בסוף לשוב להשם יתברך בשלמות, כי אין שום יאוש בעולם כלל, כי מדה טובה מרבה ממדת פורענות. ומה כשאדם פוגם או עובר עברה חס ושלום, השם יתברך משגיח ומסתכל על כל פרט ופרט, כמו שכתוב: אם יסתור איש במסתרים ואני לא אראנו וכתוב, ממכון שבתו השגיח וכו' המבין אל כל מעשיהם, מכל שכן וכל שכן במדה טובה שבודאי אין שום תנועה טובה נאבדת לעולם.

ועל כן מי שרוצה לסמך רק על החסד חנם ויפרק על לגמרי חס ושלום, זה בחינת קלפת ישמעאל שיצא מאברהם שהייתה עיקר מדתו חסד וצדקה. וכן להפך, מי שנופל מחמת רבוי המשפט והדין והחמרות יתרות והמרות שחרות שמכביד על עצמו, זה בחינת קלפת עשו שיצא מיצחק שמדתו דין ומשפט, ועל כן שאל את אביו האיד מעשרין תבן ומלח, חמרות יתרות הנייל, כי חמרות יתרות הם גם כן פגם גדול לפעמים וכמבאר במקום אחר. ועיקר השלמות הוא כשנכלל משפט וצדקה ביחד שזה בחינת יעקב בחינת משפט וצדקה ביעקב וכו' ועל כן הייתה מטתו של יעקב שלמה ועין פנים (לקוטי הלכות - הלכות מתנה ה' - אותיות ל"ז לפי אוצר היראה - התחזקות - ק"י א):

מכתב

(ספר אבי הנחל ב' - מכתב א', המשך)

❏ ... כח המכריח המפסיק הוא בחינת בהמה, העדר הדעת. ועיקר המתקתו הוא על-ידי זה בעצמו, שידע האדם על כל פנים שאין לו שום דעת ויעשה עצמו כבהמה. כי עיקר כחם של המונעים והחולקים שהם בחינת כח המכריח הוא על-ידי חכמות של הבל שהכסיל רוצה להתחכם, שנדמים בעיניהם כאילו הם חכמים גדולים ויודעים דרכים בעבודת הבורא יתברך ורוצים בחכמות של שקר למנוע

מהצדיק האמת ומדרך האמת. ועל-כן על-ידי שנוכה לידע האמת, שאין לנו שום דעת - כבהמה, ונבטל עצמנו לגמרי ונכיר שפלותנו באמת, אז נוכה להכיר גדלת הצדיק האמת ולהתקרב ולהמשך אליו על-ידי כח המושך.

וכפי כח המכריח כן מרחיק מהצדיק, ואחר-כך כשיפסיק כח המכריח יחזור וימשיך עצמו האדם ויתקרב להצדיק, שהוא בחינת עפר בחינת משה שהוא ענו מכל, כי כשיפסיק כח המכריח ישוב להעפר, להצדיק, שיש לו כח המושך. ועל-כן יש בני-אדם שהם רחוקים מאד מהצדיק, מחמת שהם עדיין בכח המכריח המרחיק אותם, אבל אחר-כך כשייפסק כח המכריח, יחזרו ויתקרב אליו, אל הצדיק שהוא בחינת עפר בחינת כח המושך.

הכל נברא בשביל הצדיק, וכל החיות של כל העולמות מראש ועד סוף, הכל נמשך רק על-ידי הצדיק האמת, שהוא עיקר ושורש הכל. כל מה שהחושך גדול ביותר, צריכים להמשיך חסד גדול ביותר להמתיקו ולבטלו, וגדל התגברות החושך של דורותינו אלה, אי אפשר לבטל רק על-ידי רבוי החסד הנמשך על-ידי מעיין החכמה של הצדיק האמת, כי כל החיות של כל העולמות מראש ועד סוף, הכל נמשך רק על-ידי הצדיק האמת דייקא, שהוא עיקר ושורש הכל.

הצדיק שהוא למעלה מכח המושך שבעפר, העלה אותו לשמי מרום כדי שיגדיל ויאדיר בקול רעש גדול בכל העולם שם הצדיק הגדול ביותר, החכם האמת הגיבור ובעל כח גדול שיכבוש כל העולם בלי מלחמה כלל, רק על-ידי גודל ים חכמתו הנוראה שמגלה בקולמוס שלו.

עיקר התשובה על כל החטאים הוא ענוה ושפלות, לשוב מגדלות ולהשפיל עצמו, שישים עצמו כעפר לדוש וירגיש שפלותו וריחוקו מה' יתברך וישבר לבו לפני ה' יתברך, שעל-ידי זה מוחל לו ה' יתברך, כמו שכתוב: "לב נשבר ונדכה אלקים לא תבזה". כי על-ידי הענוה והשפלות ועושה עצמו כאין וכאפס, על-ידי זה נתבטלין כל הדינים שהם בחינת החטאים.

יזרו עצמו לברח ולדבק עצמו בהצדיק המבחר שיש לו כח המושך נפלא מאד מאד, להמשיך ולקרב כל העולם לה' יתברך. ראה לקבל הכבוד ולהעלותו רק למלך הכבוד, לה' צבאות שהוא מלך הכבוד.

דרישת שלום לבבית לו והנלוים אליו, וברכת בריאות בגוף ונפש.
ישראל דב אודסר

סיפור

(ספר ימי מוהר"ת חלק ב' - סימן ט"ז)

© ... והנה, תכף כשעמדתי את הדפוס ביום חמשה-עשר בשבט תקפ"א לפרט-קטן והיינו בשמחה על גודל ישועת השם אשר עזרני עד כה, הזמין השם יתברך שבא על שבת קודש כבוד הרבני וכו' מורנו הרב דוד נרו יאיר בן הרב הגאון מחמליניק, שהוא אחיו של כבוד רבי יוסקא נרו יאיר, חתן רבנו זכרוננו לברכה. ורבי דוד הנזכר לעיל בא אז מארץ ישראל, והיה שלוחא דרבנן מהכולל.

ותכף כשנודע לי שבא רבי דוד הנזכר לעיל מארץ ישראל לכאן, ודרכי על פי רוב להסתכל על המחשבה דבור ומעשה שהשם יתברך מזמין לי בכל יום, שבודאי יש בהם איזה רמזים לצרכי לקרבני להשם יתברך, ותכף עלה על דעתי מה זאת, והבנתי שזה נשלח לי רמז להזכיר עצמי בארץ ישראל, ותכף התחלתי לחשוב מחשבות בעניין ההשתוקקות

... עם אחרים שאין לו פסוק
אני יבוא לידי ...

לבוא לארץ ישראל, והבנתי אז שאחר עוצם רבוי המניעות שיש לי על נסיעתי לארץ ישראל, אף על פי כן אחר שזכיתי להעמיד הדפוס אחר מניעות רבות ועצומות כאלה, והשם יתברך נתן לי בחינת אריכת אפים לסבול כל המניעות והולך אותי בדרכי עצות נפלאות עד שגמרתי העניין תהילה לאל והעמדת הדפוס, עתה אני מבין שעל פי דרכי עצות אלו שהעמדת הדפוס בעזרת השם יתברך, בדרך הסבלנות הזאת ואריכות אפים וזריזות ומתינות אלו שעזר לי השם יתברך איך להתנהג בהם, עד שהעמדת הדפוס בעזרתו וישועתו הגדולה והנוראה, על פי דרכים אלו כפי מה שאני יודע בנפשי, יכול להיות שאזכה לבוא לארץ ישראל גם כן אף על פי שיש לי מניעות וחומות ברזל כאלו; וידיעה זו נתחזקה בלבי הרבה, ואחר כך הייתי אצל רבי דוד הנזכר לעיל, ודיבר עמי מארץ ישראל ועשה לי גם כן חשק קצת לארץ ישראל. אחר כך, ביום שבת בבוקר, דברתי בביתי עם אנשי-שלומנו הרבה מגודל נוראות קדשת ארץ ישראל, ושכל התורה מלאה מארץ ישראל ושאין לישראל שום מקום בעולם כי-אם בארץ ישראל, שהיא אדמתנו וארצנו וכו', והרבייתי הדבור הרבה בדבורים אמתיים כאשר הוא באמת, שכל אחד מישראל עיקר תיקונו שיהיה בארץ ישראל (וכבר מבאר בדברינו מזה, עיין שם) אחר כך, אחר פסח, נזדמן שהייתי בחמלניק על שבת, מדי עברי לקהלת קודש בארדיטשוב לקנות נייר לצורך גמר ההדפסה, ואז היה האיראצייט של הרב מחמעלניק, והיה שם רבי דוד הנזכר לעיל, וחזרנו ונתוועדנו יחד, וחזר ודיבר עמי בשבת קודש בשעת שתיה, מי יודע אם נזכה לשנה הבאה לשתות יחד בארץ ישראל, ורמז לי מעניין נסיעתי לארץ ישראל, וגם זה האיר לבי מאד לארץ ישראל:

עצות ותפילות

(לקוטי עצות – צדיק, סימן צד)

הצדיק הכובש את יצרו, ואפילו במה שהתיר לו הוא אוהז את תאוותו בידו, הוא תמיד חי אפילו לאחר מיתה. ואין חלוק אצלו בין מיתה לחיים (לקוטי מוהר"ן, סימן קמד).
 • ... מחיה מתים ברחמים רבים, החייני וקיימי וזכני ברחמך הרבים, ועזרני והושעני שאזכה מעתה לכבש את יצרי ולאחז את כל תאוותי בידי תמיד, אפילו התאוות של התר, ואפילו בימים שהתרה בהן אכילה ושתיה, אזכה לאחז בידי אפילו התאוות שהתרת לנו שנקראים "חציו לכם" להתנהג גם בהם בקדשה ובטהרה גדולה לשמך לבד בלי שום תאוות הגוף כלל.

רבונו של עולם, אמר לצרותי די. ומהר לגאלני גאלה שלמה מכל התאוות. חוס וחמל נא על

נפשי האומללה, אשר נפגמה מאד על-ידי תאוות הרעות, כאשר אתה ידעת. חוסה עלי מעתה כרב רחמך כרב חסדיך, ותן לי כח וגבורה ועצה אמתיית בכל-עת, באפן שאזכה לבטל את כל תאוותי לגמרי, עד שאזכה לחיים אמתיים חיים נצחיים בעולם הזה ובעולם הבא, ואפילו כשיגיע עת פטירתי מן העולם, לא יהיה חלוק אצלי כלל בין החיים לאחר מיתה, רק הכל יהיה שוה אצלי, ותמיד אזכה לעבד אותך באמת, בין בחיי בעולם הזה, בין לאחר הסתלקותי לעולם הבא, עד שאהיה חי תמיד אפילו לאחר הסתלקותי. ואחיה ולא אמות לעולם. ואהיה בכלל הצדיקים שאפילו במיתתן קרויים חיים. "לא אמות כי אחיה ואספר מעשי יי". שובי נפשי למנוחיי כי ה' גמל עליכי. כי חלצת נפשי ממות את עיני מן דמעה את רגלי מדחי. אתהלך לפני ה' בארצות החיים. לא המתים יהללו יי ולא כל יורדי דומה. ואנחנו נברך יי מעתה ועד עולם הללויה. כי חלצת נפשי ממות הלא רגלי מדחי להתהלך לפני אלוקים באור החיים. כי לא תעזב נפשי לשאול לא נתן חסידך לראות שחת תודיעני אורח חיים שובע שמחות את פניך נעימות בימיו נצח". אמן ואמן: (לקוטי תפילות א' – מתוך תפילה קא)

שיחות

(ר' ישראל אודסר, זצ"ל - המשך)

... ורב מוטל מסלונים, אני הייתי שכן שלו, כמו חדר ליד חדר, הוא נתן לי את החדר והוא נתן לי הכל; על כל פנים, הוא אהב אותי כמו בן יחיד, היה לו שני בנות ואני הייתי הבן השלישי, אני הייתי יותר חשוב אצלו יותר מהבנות שלו, הם הרגישו את זה, אבל אחר שנעשיתי ברסלב והוא היה מתנגד, הוא אמר לי: תזהר מאד, ברסלב

לא! אז לא שמעתי לו, אבל אף על פי כן האהבה לא נתקלקלה. והוא הלך להתפלל מנחה, הוא שמע בבית הכנסת שכל הבני הישיבה מספרים שהברסלבר נעשה משוגע כזה, הם סיפרו על העצבות והשמחה, אבל קבעו: נעשה משוגע כזה!... הוא שמע את זה, וכולם מספרים "על פי שנים עדים יקום דבר" והם היו הרבה, כולם אומרים ככה. היה לו צער גדול: הוא לא רצה לשמוע לי, אם לא היה ברסלבר לא היה נעשה משוגע. אבל מה עושים עכשיו? אז היה בצער גדול, הוא הלך הביתה כדי לראות את המשוגע, לדבר איתי והוא הלך בפחד, הוא נכנס אלי בפחד, משוגע יכול להכות. הוא נכנס והתחיל לדבר איתי, ודיברתי אתו והוא הרגיש, הוא ראה שאני לא משוגע כשרואים בעיניים יהיה מאה עדים... אז הוא מספר לי, שבכל העיר, קיבלתי שם של משוגע, כולם מספרים שאתה משוגע היית בעצבות כזה והיית בשמחה כזה... אני רואה שאתה לא משוגע, תספר לי כל המעשה של העצבות והשמחה, מה זה היה? סיפרתי לו המעשה של שבעה עשר בתמוז מה שהיה בשעה עשר בתמוז והוא שמע כל המעשה, כל הסיפור, מה שהיה העצבות, מה שהיה השמחה, ואז מצאתי את הפתק וככה היה, אמרו לי במחשבה...

כל המעשה סיפרתי לו, והוא שמע כל המעשה, והתחיל לצחוק. הוא היה איש קדוש, למדן גדול, ירא שמים והוא לא צחק שום פעם, אני הייתי אתו כמה שנים בביתו כמו בבית שלי, ולא ראיתי אף פעם שהוא יצחק. הוא שמע את המעשה הזו, התחיל לצחוק צחוק כזה שנשמע אצל כל השכנים. ושרה - הבת שלו - היא גרה אחרי החתונה גם כן בשכנות, והיא שמעה את האבא, היא הכירה את הקול שלו, היא שמעה שהאבא שלה צחק. היא לא הבינה מה, היא לא שמעה כל ימי חייה שאבא יצחק, אז היא נבהלה, אז היא באה אל הדלת והוא היה מחזיק את המעיים שלא יצאו וצחק כזה, והיא עמדה וראתה. אז היא אמרה לו: אבא מה זה אתך? מעולם לא ראיתי צחוק כזה, צחוק ממך, מה זה? מה קרה? אז הוא צחק יותר, הוא ראה שהוא בסכנה ולא היה יכול לדבר, אז הראה לה עם היד: תלכיו היא הבינה שהוא לא יכול לדבר והוא בסכנה, אז היא הלכה, היא הפסיקה לשאול, הלכה.

אוי, צחוק כזה לא שמעתי עד עכשיו, עוד לא שמעתי צחוק כזה. הוא היה מתנגד גדול, אמר לי: ישראל אתה מאמין שזה מן השמים, שזה נפל מן השמים? מה אתה חושב? אמרתי לו: כן, אמר לי: אם כן אני אראה לך שאתה טועה בכל הדברים, בכל העניינים שלך אתה טועה, אני אראה לך מי שכתב את זה, אז אמרתי לו: טוב תראה לי!

אז הוא בדק כל בני הישיבה המומחים שיכולים לחשוב עליהם בדבר כזה, וגם אפילו פשוטים, כל הישיבה הוא בתן, הוא בדק וחקר. אף אחד לא יודע מזה אפילו דיבור אחד אפילו אם אחד יגיד שהוא עשה זה מה כתוב שם? על כל פנים, שאל את כולם ולא מצא. אז הוא התבייש לפני, אז הוא אמר לי, הוא סיפר לי: אני חקרתי ולא מצאתי אף אחד! אז, מעכשיו, אני מבטל את כל ההתנגדות שלי על ברסלב!...

אני הלכתי למירון, ורב מוטל ליווה אותי רחוק, בשמחה כזה, אבל אף אחד לא ידע, לא ידע רק אני והוא...
ספר המידות
 (ספר המידות – אהבה)
 על ידי שנתת חנם, נכשל בטרפות.

- על ידי תאוות אכילה, הוא אוהב בן אחד יותר משאר בניו.
- צריך להאמין בהשם יתברך בדרך אמונה ולא בדרך מופת.
- על ידי ענוה, תזכה לאמונה.
- בראותך שנוי מעשה, אל תאמר מקרה הוא, אלא תאמין כי זה השגחת השם יתברך.
- יש דברים שהם מביאים הזק גדול לעולם. והדבר קשה: למה נבראו? תדע, שבדאי יש בהם צד אחד לטובה.
- מי שיש לו הנאה מדבור של אפיקורוס אפלו שאינו מדברי אפיקורסות, על ידי זה בא להרהורי עבודה זרה.
- על ידי אמונה, האדם חביב להשם יתברך כאשר לבעלה.

שבת שלום